

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Některé aspekty trestněprávní odpovědnosti majitele psa za újmu na zdraví

V případě napadení člověka psem není otázka možné odpovědnosti majitele, za tuto událost vždy jednoznačná a v úvahu připadá posouzení více variant odpovědnosti.

V případě napadení člověka psem není otázka možné odpovědnosti majitele, za tuto událost vždy jednoznačná a v úvahu připadá posouzení více variant odpovědnosti.

V režimu trestního zákona^[1], může jít o odpovědnost za ublížení na zdraví, a sice v obou zákonem předvídaných formách, tj.jak ve formě úmyslné (§ 221 a 222 TrZ), tak i formě nedbalostní (§ 223,224 TrZ).

Pokud jde o úmysl, trestní zákon definuje úmysl v ustanovení § 4, kde stanoví, že *trestný čin je spáchán úmyslně, pokud pachatel svým jednáním chtěl způsobem v tomto zákoně uvedeným porušit, nebo ohrozit zájem chráněný trestním zákonem* (tzv.úmysl přímý), nebo, *věděl, že svým jednáním může takové porušení, nebo ohrožení způsobit, a pro případ, že je způsobí, byl s tímto srozuměn* (tzv.úmysl nepřímý). Jádrem této formy trestného činu je tedy minimálně vědomost pachatele o tom, že danou skutkovou podstatu může svým jednáním naplnit (nepřímý úmysl), anebo o toto usiluje (úmysl přímý). Nejprve k přímému úmyslu. Úmyslný trestný čin ublížení na zdraví pomocí psa, může nastat v případech, kdy majitel zcela vědomě poštvá svého psa na jinou osobu a zároveň zde neexistují okolnosti vylučující trestní odpovědnost. Modelová situace může vypadat následujícím způsobem: majitel psa poštvá svého psa na člověka kterého chce z určitého důvodu zastrašit, ale pes i přes okamžitý zásah svého pána, dotyčného pokouše a způsobí mu tímto újmu na zdraví. Pokud tuto situaci posoudíme z právního pohledu, dospějeme k závěru, že pachatel (majitel psa) svým jednáním ve formě úmyslu nepřímého za předpokladu, že cílem poštvání psa byla jen zmíněná snaha zastrašit druhého, naplnil skutkovou podstatu trestného činu ublížení na zdraví dle § 221, nebo § 222 (o tom, které ustanovení se použije, se rozhodne po vyhodnocení charakteru způsobeného zranění. Pokud soudní znalec z oboru medicíny určí, že stupeň poranění dosahuje takové intenzity, že je na místě jej posoudit jako zranění těžké, půjde o odpovědnost dle § 222, pokud se jedná o formu poranění lehkého, bude tento trestný čin kvalifikován dle § 221 TrZ.).

O horší situaci půjde, kdy se pachateli prokáže, že psa poštvá na osobu jiného, veden úmyslem mu takto způsobit újmu na zdraví. Za těchto okolností půjde o formu úmyslu přímého, může se zde přihlídnout (stejně i u předchozí modelové situace) ke způsobu spáchání tohoto trestného činu (§ 34 TrZ^[2], zejm. písmen a),b), a d), tedy zhodnocení, zda byl tento trestný čin spáchán ze zvláště zavrženíhodné pohnutky, nebo zákeřně, případně s využitím lsti. Stejně tak pachateli nebude polehčovat okolnost, že ke spáchání trestného činu použil psa, neboť psa, je možno považovat za

zbraň. Trestní zákon v ustanovení § 89 odst.5 říká, že za zbraň se dle tohoto zákona mimo jiné považuje *cokoliv, čím je možno učinit útok proti tělu důraznější*.

Teoreticky by bylo možné v případě, že pachatel měl dostatečné zkušenosti z chovem daného plemene psa a věděl, zejména s přihlédnutím k osobě poškozeného, že tento nemá šanci (nebo jeho šance je minimální), útok psa přežít a bylo-li usmrcení této osoby jeho cílem, předpokládat, že by takové jednání mohlo být posouzeno jako trestný čin vraždy. V takovém případě by bylo důležité posoudit způsob útoku psa, trvání útoku a intenzitu utrpení poškozeného, a úmysl pachatele pro účely trestněprávní kvalifikace.

Pokud jde o nedbalostní formu trestného činu ublížení na zdraví, k naplnění příslušných skutkových podstat postačí nesplnění takové povinnosti, jež má za následek útok psa na člověka a způsobení újmy na zdraví. Typicky půjde o špatný stav oplocení, který umožní psovi opustit vyhrazený areál a zaútočit, nebo nesplnění povinnosti kladené vyhláškami obcí, spočívající v tom, že pes musí být veden na vodítku a mít košík.

Nedbalost je definována v § 5 trestního zákona a má stejně jako úmysl dvě různé formy. Jedná se o tzv. vědomou nedbalost, kdy pachatel *věděl, že může způsobem uvedeným v trestním zákoně porušit, nebo ohrozit chráněný zájem, ale bez přiměřených důvodů* spoléhal, že *takové porušení, nebo ohrožení nenastane*. Další formou je tzv. nevědomá nedbalost, kdy pachatel *nevěděl, že svým jednáním může takové porušení, nebo ohrožení způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl*. Rozdíl mezi těmito dvěma formami nedbalosti je zřejmý.

Z právě uvedeného nástinu nedbalosti, tak jak jí vymezuje trestní zákon můžeme určit, že v případě majitelů psů se zřejmě bude jednat o její vědomou formu. Povinnosti majitele psa jsou totiž natolik známy, že jsou zakotveny i v podvědomí lidí, kteří žádného psa nemají.

[1] Autor pomíjí zcela záměrně, pro účely tohoto článku, možnost, že by se mohlo jednat o přešupek, a proto pro všechny modelové situace v tomto článku uvedené předpokládá, že byla naplněna materiální i formální stránka trestného činu.

[2] Jedná se o tzv. přitěžující okolnosti

Další články:

- [Podmíněné upuštění od trestního stíhání: racionální odklon u právnických osob](#)
- [Zkreslené vzpomínky v trestním řízení vedeném pro pohlavní zneužívání](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Přijetí prohlášení viny a povinnost soudu vypořádat námitky poškozeného](#)
- [Podmínky pro uložení trestu vyhoštění cizince](#)
- [Zamyšlení nad systémem alternativních trestů: poznámky na pozadí mezinárodní vědecké konference „Rethinking Sentencing: Are We Getting Justice Right?“](#)
- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)